

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 29 grudnia 2016 roku Sąd Rejonowy w Sieradzu w sprawie z powództwa (...) Sp. z o.o. spółki komandytowej w D. przeciwko (...) Spółce Akcyjnej z siedzibą w W. o zapłatę kwoty 925,28 zł, oddalił powództwo oraz zasądził od powódki na rzecz pozwanej kwotę 377,00 złotych tytułem zwrotu kosztów procesu.

Apelację od powyższego wyroku wniosła powódka zaskarżając wyrok w całości, zarzucając Sądowi I instancji naruszenie:

1. prawa procesowego, tj.:

a. art. 233 § 1 k.p.c. poprzez dokonanie przez Sąd dowolnej, a nie swobodnej oceny materiału dowodowego zgromadzonego w sprawie, niedokonanie wszechstronnego rozważenia i oceny materiału dowodowego, a dokonanie jego oceny jednostronnej, opartej w głównej mierze na twierdzeniach stawianych przez pozwanego, przy jednoczesnym pominięciu dowodów złożonych przez powoda, poprzez:

- przyjęcie, iż pozwany za pomocą zgłoszonych wniosków dowodowych w sposób wystarczający uzasadnił przyczyny redukcji roszczenia powoda, w sytuacji, gdy pozwany złożył do akt sprawy jedynie akta szkody o nr(...), nie przedstawiając poza owymi aktami jakichkolwiek wiarygodnych dowodów, które potwierdziłyby zasadność stanowiska pozwanego,
- pominięcie dowodu z faktury VAT załączonej do pozwu na okoliczność wysokości roszczenia powoda, a także pozostałych, niekwestionowanych przez strony dowodów dokumentujących wysokość roszczenia, w postaci umowy najmu pojazdu z 18.02.2015 r. uwierzytelniającej okres najmu pojazdu oraz cennika najmu pojazdów zastępczych, dokumentującego wysokość uzasadnionej stawki najmu,
- dokonanie przez Sąd samodzielnego określenia wysokości uzasadnionych ekonomicznie kosztów najmu pojazdu zastępczego, w sytuacji, gdy ustalenie ww. kosztów wymagało wiedzy specjalnej, jak również pogłębionej analizy pozostałych atrybutów usługi najmu zaproponowanej przez powoda, a pozwany nie wniósł o dopuszczenie i przeprowadzenie dowodu z opinii biegłego,
- przyjęcie jako podstawy rozstrzygnięcia stawki wykazanej w przyjętych dokumentach prywatnych strony pozwanej, przy jednoczesnym bezzasadnym pominięciu: stawek najmu pojazdu zastępczego wskazanych w dokumentach przedłożonych przez powoda oraz faktu, iż stawka zaproponowana przez pozwanego nie obejmowała wszelkich kosztów związanych z najmem pojazdu zastępczego,

b. art. 232 k.p.c. w zw. z art. 6 k.c. - poprzez niewłaściwe zastosowanie oraz przyjęcie, że pozwany udowodnił zasadność redukcji roszczenia powoda, w sytuacji, gdy pozwany nie sprostował ciężarowi dowodu, nie przedkładając jakichkolwiek dowodów, które wykazałyby słuszność jego stanowiska, przyjęcie, że to na powodzie spoczywał ciężar dowodu, gdy to pozwany wywodził z redukcji roszczenia skutki prawne;

c. art. 328 § 1 k.p.c.- poprzez niewskazanie w uzasadnieniu wyroku przyczyn, dla których Sąd nie dał wiary dowodom przedłożonym w toku procesu przez powoda,

co miało istotny wpływ na wynik sprawy.

2. prawa materialnego, tj.:

a. art. 361 k.c.. poprzez niewłaściwe zastosowanie i przyjęcie, że poszkodowanemu nie należy się pełen zwrot kosztów poniesionych w związku w najmem pojazdu zastępczego oraz przyjęcie, że brak jest adekwatnego związku przyczynowego pomiędzy poniesionymi kosztami najmu pojazdu zastępczego, a poniesioną szkodą,

b. art. 66 § 1 k.c. poprzez błędną wykładnię i bezpodstawne przyjęcie, że informacja przekazana poszkodowanemu w dniu 11.01.2016 r. stanowiła ofertę, gdy dokument ten nie zawierał żadnych istotnych postanowień (w tym informacji z kim miałyby być zawarta umowa najmu) a więc nie był dla strony powodowej wiążący,

c. art. 354 § 2 k.c. poprzez błędną wykładnię, a w konsekwencji niewłaściwe zastosowanie i ustalenie, iż:

- poszkodowany dokonał nieuzasadnionej odmowy skorzystania z usługi pośrednictwa organizacji najmu pojazdu zastępczego, przez co naruszył wynikający z tego przepisu obowiązek współdziałania poszkodowanego z pozwanym (tj. wierzyciela

z dłużnikiem), w sytuacji gdy pomiędzy konsumentem (poszkodowanym), a zakładem ubezpieczeń obowiązek współdziałania jest znacznie ograniczony, zaś ubezpieczyciel jest

w tym stosunku prawnym podmiotem znacznie silniejszym, zaś powołany przepis nie znajduje w tym wypadku zastosowania w związku z art. 826 § 1 k.c.

- wysokość zaakceptowanej przez pozwanego stawki dobowej najmu pojazdu zastępczego w kwocie 118 zł brutto/ doba była jedynym i właściwym kryterium redukcji roszczenia, a przekroczenie owej stawki stanowiło naruszenie zasady minimalizacji szkody.

W oparciu o powyższe, apelująca wniosła o zmianę zaskarżonego wyroku i zasądzenie od pozwanej na rzecz powódki kwoty 925, 28 zł wraz odsetkami ustawowymi za opóźnienie liczonymi od dnia 15.04.2016 r. do dnia zapłaty oraz zasądzenie od pozwanej na rzecz powódki kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych oraz opłaty skarbowej od pełnomocnictwa, za obie instancje.

W odpowiedzi na apelację pozwana wniosła o jej oddalenie oraz zasądzenie od powódki kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja jako niezasadna podlegała oddaleniu.

Zaskarżone rozstrzygnięcie zostało wydane na podstawie prawidłowo ustalonego stanu faktycznego, które to ustalenia Sąd Okręgowy podziela i przyjmuje za własne, jak również w następstwie bezbłędnie zastosowanych przepisów prawa materialnego.

Apelująca stawiając zarzut naruszenia art. 233 k.p.c. nie zdołała wykazać, że ocena zebranego w sprawie materiału dowodowego została dokonana wbrew regułom wynikającym z tego przepisu. Należy w tym miejscu podkreślić, że tylko w razie pogwałcenia reguł logicznego rozumowania bądź sprzeniewierzenia się zasadom doświadczenia życiowego, może mieć miejsce skuteczne kwestionowanie swobody oceny dowodów. Tego rodzaju uchybień nie sposób się dopatrzeć w stanowisku Sądu I instancji. Według Sądu Okręgowego, ze zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego, Sąd Rejonowy wyprowadził wnioski logicznie poprawne i zgodne z doświadczeniem życiowym.

Postawione przez apelującą zarzuty naruszenia prawa procesowego i materialnego sprowadzają się w istocie do kwestionowania przyjętej przez Sąd I instancji wysokości stawki dobowej za najem pojazdu zastępczego, tj. 118 zł brutto przez uznany czterodniowy okres trwania najmu. W ocenie apelującej zastosowana przez nią stawka najmu w kwocie 349,32 zł brutto za dobę, za którą poszkodowana wynajęła pojazd zastępczy, mieściła się w ramach wydatków koniecznych i pozostaje w adekwatnym związku przyczynowym ze szkodą.

Sąd Okręgowy podkreśla, że stanowisko zajęte przez Sąd I instancji w niniejszej sprawie jest wynikiem uznania, że poszkodowana naruszyła zasady współdziałania z pozwaną przy likwidacji szkody. Zgodnie bowiem z art. 354 § 2 k.c., dłużnik powinien wykonać zobowiązanie zgodnie z jego treścią i w sposób odpowiadający jego celowi społeczno-gospodarczemu oraz zasadom współżycia społecznego, a jeżeli istnieją w tym zakresie ustalone zwyczaje - także w sposób odpowiadający tym zwyczajom i w taki sam sposób powinien współdziałać przy wykonaniu zobowiązania wierzyciel. Powtórzeniem powyższej regulacji na gruncie prawa ubezpieczeń z tytułu odpowiedzialności cywilnej jest art. 16 ustawy z dnia 22 maja 2003 r. o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych (Dz.U. z 2016 r. poz. 2060). Zgodnie z art. 16 ust. 1, pkt. 2 ww. ustawy, w razie zaistnienia zdarzenia objętego m.in. ubezpieczeniem obowiązkowym OC posiadaczy pojazdów mechanicznych, osoba uczestnicząca w nim, z uwzględnieniem ust. 2, jest obowiązana do zapobieżenia, w miarę możliwości, zwiększeniu się szkody. Z kolei, art. 17 ww. ustawy stanowi, iż jeżeli osoba objęta ubezpieczeniem obowiązkowym odpowiedzialności cywilnej lub osoba występująca z roszczeniem, z winy umyślnej lub rażącego niedbalstwa, nie dopełniły obowiązków wymienionych w art. 16, a miało to wpływ na ustalenie istnienia lub zakresu ich odpowiedzialności cywilnej bądź też na zwiększenie rozmiarów szkody, zakład ubezpieczeń może dochodzić od tych osób zwrotu części wypłaconego uprawnionemu odszkodowania lub ograniczyć wypłacane tym osobom odszkodowanie. Ciężar udowodnienia faktów, uzasadniających zwrot zakładowi ubezpieczeń części odszkodowania lub ograniczenia odszkodowania, spoczywa na zakładzie ubezpieczeń.

W świetle powyższych regulacji należy uznać, że działanie pozwanej, która w trakcie zgłaszania przez poszkodowaną szkody, złożyła tej ostatniej ofertę najmu pojazdu zastępczego, wskazuje na dochowanie najwyższej staranności związanej z jej obowiązkami jako dłużnika ponoszącego zastępczą odpowiedzialność za sprawcę kolizji.

W pierwszym piśmie pozwanej z dnia 11 stycznia 2016 r. (zawierającym potwierdzenie przyjęcia zgłoszenia szkody) poinformowała ona poszkodowaną o możliwości wynajęcia pojazdu zastępczego w ramach likwidacji szkody za dzienną stawkę najmu uzależnioną od klasy auta (k. 86). W przypadku pojazdu poszkodowanej należącego do klasy B – stawka ta wynosiła 118 zł brutto za dobę.

Tymczasem poszkodowana w dniu 1 lutego 2016 r. wynajęła pojazd od powódki za kwotę blisko trzykrotnie wyższą niż kwota, której pokrycie w przypadku wynajmu pojazdu na wolnym rynku zaproponowała pozwana we wzmiankowanym piśmie. Podkreślić zatem należy, że poszkodowana – decydując się jednak na najem zastępczy pojazdu – nie zgłosiła się ponownie do pozwanej celem poznania szczegółowych warunków oferty. Nie rozeznała zatem tej oferty tak co do warunków najmu jak i nie porównała jej z innymi ofertami.

Sąd Okręgowy podkreśla, że przede wszystkim to na powódce spoczywał ciężar wykazania przyczyn odrzucenia oferty pozwanej. W uchwale z dnia 24 sierpnia 2017 r. (III CZP 20/17, www.sn.pl/orzecznictwo) Sąd Najwyższy podkreślił, że „wydatki na najem pojazdu zastępczego poniesione przez poszkodowanego, przekraczające koszty zaproponowanego przez ubezpieczyciela skorzystania z takiego pojazdu są objęte odpowiedzialnością z tytułu umowy obowiązkowego ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych, jeżeli ich poniesienie było celowe i ekonomicznie uzasadnione”. Z akt sprawy nie wynika, aby poszkodowana podjęła jakąkolwiek próbę zapoznania się z ofertą pozwanej czy też negocjacji w zakresie wystosowanej propozycji najmu pojazdu zastępczego, wręcz przeciwnie – poszkodowana

z niewiadomych przyczyn wybrała ofertę powódki. Być może istniały przyczyny, dla których oferta powódki była dla poszkodowanej wyjątkowo korzystna, niemniej jednak powódka nie podjęła próby wykazania takich okoliczności. Działania poszkodowanej w żadnym razie zatem nie nosiły znamion współdziałania z ubezpieczycielem (dłużnikiem), do czego

w kontekście powyższych rozważań z pewnością poszkodowana była zobowiązana.

W tej sytuacji należy uznać, że rezygnacja poszkodowanej z oferty pozwanej jawi się jako arbitralna i nieuzasadniona.

Niezasadny okazał się przy tym zarzut apelującej naruszenia przez Sąd I instancji

art. 66 § 1 k.c. poprzez błędną wykładnię i bezpodstawne przyjęcie, że informacja przekazana poszkodowanej w dniu 11 stycznia 2016 r. stanowiła ofertę, gdy dokument ten nie zawierał żadnych istotnych postanowień (w tym informacji z kim miałyby być zawarta umowa najmu) a więc nie był dla strony powodowej wiążący. Odnosząc się do powyższego zarzutu,

Sąd Okręgowy wskazuje, że oferta w rozumieniu art. 66 § 1 k.c. ma wyłącznie wyrażać czytelną wolę kontrahenta co do zawarcia umowy określonej treści, albo doprowadzenia

do zawarcia i umowy określonej treści (w przypadku pośrednictwa). Pismo pozwanej z dnia 11 stycznia 2016 r. dyspozycję tę wypełniało, gdyż wskazywało na najważniejszy element umowy najmu pojazdu zastępczego w postaci stawki dziennej wynajmu.

Zdaniem Sądu skoro poszkodowana miała możliwość i złożyła jej ofertę skorzystania z tańszych usług najmu i z niej nie skorzystała to nie może kosztami swych decyzji

o charakterze nieekonomicznym i zwiększającym rozmiar szkody obciążać pozwanej. Postępowanie poszkodowanej nie może zostać zatem ocenione jako racjonalne, a jego konsekwencje wykraczają poza granice normalnych następstw zdarzenia szkodzącego.

W ocenie Sądu, poszkodowana, bez żadnych utrudnień, mogła zminimalizować szkodę.

Nie korzystając z oferty pozwanej poszkodowana naruszyła obowiązek współpracy

z dłużnikiem, o którym mowa w art. 354 § 2 k.c. Jeżeli dłużnik z własnej inicjatywy oferuje poszkodowanej zorganizowanie określonej usługi rekompensującej szkodę poniesioną przez poszkodowaną, a poszkodowana bez żadnego powodu z oferty tej nie korzysta, to nie sposób uznać za pozostające w adekwatnym związku przyczynowym ze zdarzeniem szkodzącym kosztów przewyższających te koszty, które ponieść byłaby zobowiązana poszkodowana, gdyby z oferty tej skorzystała. Jakkolwiek co do zasady poszkodowana ma prawo wyboru usługodawcy wynajmującego pojazd zastępczy, to kryterium adekwatnego związku przyczynowego jest zachowane wówczas, gdy decyzja poszkodowanej o wyborze tego,

czy innego usługodawcy pozostaje w granicach ogólnie pojmowanej ekonomicznej racjonalności (tak m.in.: wyrok SO we Wrocławiu, sygn. akt II Ca 836/15).

Mając powyższe rozważania na uwadze, zdaniem Sądu Okręgowego, pozwana wykonała swoje zobowiązanie, płacąc z tytułu najmu pojazdu zastępczego odszkodowanie ustalone z uwzględnieniem stawki dziennej 118 zł netto. W konsekwencji, Sąd Okręgowy

na mocy art. 385 § 1 k.p.c. oddalił apelację jako bezzasadną.

O kosztach postępowania apelacyjnego rozstrzygnięto zgodnie z wyrażoną w art. 98

§ 1 k.p.c. zasadą odpowiedzialności za wynik procesu zasądzając od strony powodowej

na rzecz strony pozwanej koszty zastępstwa procesowego przez radcę prawnego w wysokości odpowiadającej stawce minimalnej ustalonej stosownie do § 2 ust. 2 w zw. z § 10 ust. 1 pkt 1. Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat

za czynności radców prawnych, w brzmieniu obowiązującym od dnia 27 października 2016 roku (Dz.U. z 2015 r. poz. 1804, ze zm.).

SSO Marzena Eichstaedt SSO Mariola Szczepańska SSO Beata Matysik